

**Podstawowe kategorie nauk o polityce
i administracji**

Podstawowe kategorie nauk o polityce i administracji

pod redakcją:
Arkadiusza Żukowskiego
Wojciecha T. Modzelewskiego
Macieja Hartlińskiego

Instytut Nauk Politycznych
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Recenzent
Prof. dr hab. Andrzej Stelmach

Projekt okładki: Pracownia Wydawnicza „Elset”
Korekta wydawnicza: Aneta Maciejewska

ISBN 978-83-66259-11-9

Wydawca
Instytut Nauk Politycznych
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

© Copyright Instytut Nauk Politycznych
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Druk: Zakład Poligraficzny UWM w Olsztynie

Spis treści

Od redaktorów	7
---------------------	---

CZĘŚĆ I PODSTAWY TEORII

1. Nauki o polityce i administracji – nowa dyscyplina (Arkadiusz Żukowski)	11
2. Nauki o polityce publicznej (Waldemar Tomaszewski, Arkadiusz Żukowski)	27
3. Nauki o administracji (Piotr Bogdalski).....	33
4. Nauka o państwie i prawie (Danuta Radziszewska-Szczepaniak)	43
5. Metody badań politologicznych (Waldemar Żebrowski)	55
6. Teoria polityki (Janusz Filipkowski)	67
7. Systemy polityczne (Waldemar Żebrowski)	77
8. Partie polityczne i systemy partyjne (Tomasz Bojarowicz)	95
9. Wybory i systemy wyborcze (Arkadiusz Żukowski)	105
10. Teoria przywództwa politycznego (Maciej Hartliński)	117
11. Filozofia polityki (Janusz Filipkowski)	127
12. Socjologia polityki (Beata Tomaszewska-Hołuż)	137
13. Psychologia polityki (Piotr Załęski, Wojciech Jakubowski)	147
14. Antropologia polityczna (Krzysztof Gładkowski).....	155
15. Administracja publiczna (Waldemar Tomaszewski).....	171
16. Zasady ogólne prawa administracyjnego i administracji (Wojciech T. Modzelewski, Piotr Kosztowny)	179

CZĘŚĆ II KONTEKSTY I INSTRUMENTY POLITYKI I ADMINISTRACJI

1. Historia ustroju i systemów politycznych w Polsce (Marek Jabłonowski, Wojciech Jakubowski)	191
2. Historia instytucji politycznych (Przemysław Piotrowski)	201
3. Polityka historyczna (Igor Kąkolewski)	219
4. Myśl polityczna do końca XVIII wieku (Janusz Filipkowski)	229
5. Współczesne ideologie polityczne (Tomasz Bojarowicz).....	243
6. Ruchy społeczne (Michał Łyszczarz)	253
7. Retoryka i erystyka (Danuta Radziszewska-Szczepaniak)	263
8. Dyskurs w komunikowaniu politycznym (Katarzyna Maciejewska-Mieszkowska)	273
9. Marketing i lobbing polityczny (Bronisław Bombala)	281

10. Kreowanie wizerunku w polityce (<i>Diana Mościcka</i>)	291
11. Techniki manipulacji politycznych (<i>Piotr Kosztowny</i>)	301
12. Negocjacje w polityce (<i>Wojciech Kotowicz</i>)	311
13. Teoria gier i decydowanie w polityce (<i>Joanna Obrębska</i>)	319
14. Etyka w polityce i administracji (<i>Beata Kosiba</i>)	329
15. Polityka społeczno-gospodarcza (<i>Beata Tomaszewska-Hołuż</i>)	337
16. Zarządzanie publiczne (<i>Bronisław Bombała</i>)	347
17. Samorząd i polityka lokalna (<i>Karolina Tybuchowska-Hartlińska</i>)	357
18. Pracownicy administracji i służba cywilna (<i>Dominik Sebastian Hryszkiewicz</i>) ..	367
19. Elektroniczna administracja (<i>Tomasz Gajowniczek</i>)	377

CZĘŚĆ III WIELOWYMIAROWOŚĆ POLITYKI MIĘDZYNARODOWEJ

1. Teorie stosunków międzynarodowych (<i>Jacek Więclawski</i>)	389
2. Geopolityka (<i>Selim Chazbijewicz</i>)	399
3. Historia stosunków międzynarodowych (<i>Ewa Czarkowska</i>)	413
4. Międzynarodowe stosunki polityczne (<i>Magdalena Kumelska-Koniecko</i>)	423
5. Międzynarodowe stosunki ekonomiczne (<i>Aleksandra Kordonska</i>)	433
6. Międzynarodowe stosunki wojskowe (<i>Ryszard Korzeniowski</i>)	443
7. Problemy globalne współczesnego świata (<i>Tadeusz Iwiński</i>)	453
8. Problemy bezpieczeństwa międzynarodowego (<i>Piotr Lotarski</i>)	467
9. Polityka bezpieczeństwa w Europie (<i>Jacek Więclawski</i>).....	477
10. Prawo międzynarodowe publiczne (<i>Degefe K. Gemechu</i>)	487
11. Prawa człowieka w polityce międzynarodowej (<i>Teresa Astramowicz-Leyk</i>)	497
12. Cywilizacje i religie we współczesnym świecie (<i>Zdzisław Kunicki</i>)	509
13. Polityka zagraniczna (<i>Marcin Chelminiak</i>)	523
14. Protokół dyplomatyczny i organizacja polskiej służby zagranicznej (<i>Wojciech T. Modzelewski</i>)	531
15. System polityczny i prawny Unii Europejskiej (<i>Paweł Pietnoczka</i>)	541
16. System instytucjonalny Unii Europejskiej (<i>Waldemar Tomaszewski</i>)	551
17. Polityczne i gospodarcze problemy Unii Europejskiej (<i>Benon Gaziński</i>)	561
18. Polityka regionalna (<i>Krzysztof Żęgota</i>)	575
19. Euroregiony i współpraca transgraniczna (<i>Wojciech T. Modzelewski</i>)	585
20. Region Warmii i Mazur w perspektywie polityczno-historycznej (<i>Tomasz Gajowniczek</i>)	595
Bibliografia	605
Noty o autorach	623

Od redaktorów

Nauki o polityce i administracji jako dyscyplina naukowa, ulokowana w dziedzinie nauk społecznych, zaistniała formalnie wraz z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 1 października 2018 r. Na jego mocy poszerzono dotychczasowy zakres merytoryczny nauk o polityce, wzbogacając je o nowe obszary badawcze. Dylematy tożsamościowe, teoretyczne i metodologiczne nowej dyscypliny przekładają się m.in. na różnorodność i bogactwo rozumienia jej kluczowych zagadnień i pojęć, stanowiąc także wyzwanie o charakterze dydaktycznym.

Niniejsza publikacja stanowi próbę prezentacji wykładni podstawowych kategorii nauk o polityce i administracji. Wyjaśnienie tych kategorii, określenie ich ram znaczeniowych oraz ukazanie wzajemnych powiązań w systemie wiedzy politologicznej, ma – w wymiarze edukacyjnym – ułatwić ich zrozumienie, ale także wskazać potencjalne problemy do rozstrzygnięcia czy obszary niewiedzy do uzupełnienia. Publikacja wpisuje się zatem w potrzebę usystematyzowania katalogu zagadnień, terminów i pojęć tożsamych dla nowej dyscypliny, niezbędnych dla prawidłowego procesu kształcenia na kierunkach takich jak: politologia, administracja, zarządzanie publiczne, europeistyka, stosunki międzynarodowe, oraz na kierunkach pokrewnych. Ma przede wszystkim na celu merytoryczne wsparcie zajęć dydaktycznych. Treść publikacji wynika z programu kształcenia na kierunku politologia realizowanego w Instytucie Nauk Politycznych na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. W tym celu do każdego z rozdziałów dołączono spis zalecanej przez autorów literatury przedmiotu w języku polskim.

Zbiorowy wysiłek autorów, w zdecydowanej większości prowadzących przedmioty związane z tytułami poszczególnych rozdziałów, stanowi wyraz ich indywidualnego postrzegania danego zagadnienia i związanych z tym doświadczeń dydaktycznych. Wpływa to na różnorodność i bogactwo ujęć i interpretacji w sposobie analizowania prezentowanych zjawisk i procesów. W intencji redaktorów publikacja ta ma nie tylko stanowić istotną pomoc w studiowaniu meandrow współczesnej polityki, ale także inspirować do refleksji i peregrynacji naukowych.

Arkadiusz Żukowski
Wojciech T. Modzelewski
Maciej Hartliński

